

Reasumując powyższe uwagi trzeba stwierdzić, że Teatr Polski w Katowicach spotkał się w swym pierwszym sezonie z niezwykle trudnymi warunkami pracy, które uniemożliwiły racjonalny jego rozwój i zakreśloną mu działalność narodowo-kulturalną.

Sezon teatralny zakończono pod znakiem dużych trudności finansowych w dniu 15 lipca 1923 i oddano gmach teatru do dyspozycji „Zrzeszenia Artystów“, które w czasie do dnia 24 lipca, urządziło dodatkowo kilka przedstawień operowych „Tosci“, „Fausta“ i „Żydówki“. Dochód z tych przedstawień przeznaczono do podziału pomiędzy najbardziej potrzebujących pomocy członków zespołu teatru.

SEZON 1923/24

Dyrektor

Wacław Nowakowski

Nauczony przykrymi doświadczeniami sezonu ubiegłego, zrezygnował Zarząd T. P. T. P. z kosztownych ambicji prowadzenia teatru muzyczno-dramatycznego w drugim z kolei sezonie

teatralnym. Pozostawienie jednego działu, wyłącznie komediowo-dramatycznego z uwzględnieniem momentu muzyki i śpiewu tylko w utworach wodewilowych, uznano tym razem za najbardziej celowe i mieszczące się w ramach możliwości finansowych Towarzystwa. Na dyrektora teatru powołano reżysera dramatu z sezonu ubiegłego, Wacława Nowakowskiego, powierzając mu artystyczne kierownictwo teatru, a zatrzymując w rękach Zarządu T. P. T. P. sprawy administracyjne i finan-

ZESPÓŁ ARTYSTYCZNY TEATRU POLSKIEGO W SEZONIE 1923/24.

Bienin Władysław Bogucka Halina, Bolkowski Bolesław, Bystrzyński Adam, Charliński Feliks, Chmielowa Maria, Chrzanowska Stanisława, Fiszler Płonka Stanisław, Frankowski Leon, Galiczanka Janina, Godlewska Julia, Kamińska Eugenia, Kliszewska Karolina, Leśniewska Irena, Leśniewski Józef, reżyser, Łada Janina, Mazanek Janusz, Miłski Stanisław, Nawrocki Jan, Nowakowski Leon, Nowakowski Wacław, Dyrektor Teatru, Orzecka Irena, Petrzycki Mieczysław, Piotrowska Zofia, Podgórska Antonina, Polak Władysław, Sekretarz Teatru, Puchalski Władysław, Przebiński Władysław, Rajską Izabela, Roszkiewicz-Płonka Maria, Rozmarynowski Henryk, Skalski Stanisław, reżyser, Skulska Jadwiga, Sokolich Julia, Stażewski Henryk, art.-mal., i dekorator, Słazak Stefan, kapelmistrz, Tatarkiewicz Jerzy, Tomaszewski-Bończa Kazimierz, kapelmistrz, Wrońska Kamila, Zamillo Michalina, Zoner Mieczysław, reżyser, Żeromska Jadwiga, Żeromski Tadeusz.

Wacław Nowakowski
dyrektor Teatru Polskiego w sezonie
1923, 24.

sowe. Zaangażowano zespół artystyczny składający się z 44 osób, w tym 4 reżyserów: Dyr. W. Nowakowskiego, J. Leśniewskiego, S. Skalskiego. M. Zonera i 2 kapelmistrzów: S. Ślązaka i K. Bończę-Tomaszewskiego.

Stanowisko artysty malarza dekoratora objął w tym sezonie Henryk Stażewski; poza tym korzystano w sezonie w wielu wypadkach z projektów dekoracyjnych, cenionego na Śląsku art. mal. Prof. S. Ligonia. Referat kierownictwa literackiego zlecono Red. J. Przybyle, przez co umożliwiono teatrowi nawiązanie, silniejszego i w pełni życziwego kontaktu z prasą.

Sezon rozpoczęto dnia 8-go września 1923 „Kościszką pod Raclawicami“ W. L. Anczyca.

Repertuar jaki wykonano w ciągu sezonu, przedstawiał się w sposób następujący:

Repertuar komediowo-dramatyczny polski.

		<i>przedstawień</i>
8 IX. 1923	W. L. Anczyca	„Kościszko pod Raclawicami“ 10
13 IX. 1923	W. Bogusławski	„Opieka Wojskowa“ 9
21 IX. 1923	L. Kozłowski	„Polka w Ameryce“ 5
29 IX. 1923	J. N. Kamiński	„Krakowiacy i Górale“ 25
11 X. 1923	L. Rydel	„Zaczarowane Koło“ 7
21 X. 1923	B. Winawer	„Roztwór Prof. Pytla“ 8
2 XI. 1923	A. Mickiewicz	„Dziady“ 9
10 XI. 1923	T. Rittner	„W małym domku“ 3
30 XI. 1923	J. Słowacki	„Kordian“ 8
14 XII. 1923	Z. Przybylski	„Wicek i Wacek“ 6
15 I. 1924	A. Fredro	„Pan Jowialski“ 7
25 I. 1924	F. Szober	„Podróż po Warszawie“ 6
12 II. 1924	S. Wyspiański	„Wesele“ 8
22 II. 1924	J. Krzewiński	„Major ułanów“ 16

19 III. 1924	J. Popławski	„Ogniem i mieczem“	10
16 IV. 1924	G. Zapolska	„Moralność pani Dulskiej“	5
2 V. 1924	B. Hertz	„Księżę Józef“	4
14 V. 1924	J. N. Kamiński	„Skalmierzanki“	6
28 V. 1924	A. Siedlecki	„Podatek majątkowy“	5
6 VI. 1924	C. Danielewski	„Polacy w Ameryce“	4
26 VI. 1924	A. Nowaczyński	„Fryderyk Wielki“	5
5 VII. 1924	J. Słowacki	„Nowa Dejanira“	1

Repertuar komediowo-dramatyczny obcy.

22 XI. 1923	F. Herve	„Nitouche“	13
28 XII. 1923	M. Hennequin	„Dzwonek alarmowy“	8
5 I. 1924	K. Gutzkoff	„Uriel Acosta“	5
2 II. 1924	M. Ferner	„Co on robi w nocy“	6
5 III. 1924	M. Maeterlinck	„Burmistrz Stylmondu“	11
29 III. 1924	Molier	„Chory z urojenia“	7
8 IV. 1924	Ch. Marlow	„Złoty wiek rycerstwa“	7
10 V. 1924	M. Hennequin	„Chrześniak wojenny“	7
11 VI. 1924	A. Bisson	„Niespodzianki rozwodowe“	4
17 VI. 1924	A. Hopwood	„Jutro pogoda“	4
21 VI. 1924	L. Verneuil	„Musisz być moją“	3

W zestawieniu powyższym uderza przede wszystkim uwzględnienie wybitnej przewagi polskiej twórczości komediowo-dramatycznej. W liczbie wystawionych ogółem 33 premier, znalazło się 22 autorów polskich, a 11 tylko obcych. Taki układ repertuaru był stanowczo korzystny i celowy i rzecz dziwna, że nie udało się nim zainteresować tych szerokich sfer społeczeństwa śląskiego, dla których był on przeznaczony. Z zestawienia rocznego, jakie teatr przedłożył Min. W. R. i O. P. wynika, że frekwencja na przedstawieniach czysto komediowo-dramatycznych była w dalszym ciągu, podobnie jak w sezonie ubiegłym, niska, oraz, że w żadnym wypadku nie osiągnęła ona nawet połowy zapelnienia widowni, że natomiast wodewile i przedstawienia muzyczne, w rodzaju „Krakowiaków i Górali“, „Majora Ułanów“ i „Nitouche“, będące pewnego rodzaju namiastką operetki, cieszyły się dużym powodzeniem i przekraczały często 60% frekwencji.

W sezonie, który zakończono 5 lipca 1924 jedynym przedstawieniem „Nowej Dejaniry“ J. Słowackiego, urządził teatr łącznie 259 przedstawień.

W ilości tej mieści się 215 przedstawień w samych Katowicach i 44 przedstawień w miejscowościach prowincjonalnych Województwa Ślą-

skiego. Ogólny rezultat przedstawień, zwłaszcza jeżeli idzie o teren objazdowy teatru, był jak widać mały. Okazuje się, że i w tym sezonie popełniano błędy sezonu ubiegłego, nie doceniając potrzeby i ważności przedstawień wyjazdowych. Wzgląd ten zaważył bardzo niekorzystnie na frekwencji, która zestawiona, z przechowanych w archiwum teatru raportów kasowych z odbytych przedstawień, zamknęła się w ilości 88.556 widzów w całym sezonie.

Niemożność przełamania obojętności katowickiej publiczności w stosunku do teatru, należy częściowo tłumaczyć ciężkim na ówczas okresem gospodarczym, a w części brakiem zaufania do atrakcyjności teatru komediowo-dramatycznego. Z podobnym brakiem zaufania spotykamy się nie tylko w pierwszych latach istnienia teatru. Mamy z nim do czynienia prawie po przez wszystkie sezony, a odczuwamy go w pewnej mierze i dzisiaj w Katowicach.

Stwierdziliśmy już poprzednio, że repertuar za dyrekcji W. Nowakowskiego był zestawiony racjonalnie i celowo, zatem posiadał on dostateczną siłę atrakcyjną. Zespół artystyczny był również harmonijnie dobrany, a jednak, jak widzimy, momenty te nie wystarczyły, aby teatrowi zapewnić należyte powodzenie.

Wszystkie te względy sprawiły, że Zarząd T. P. T. P. uległ, podnoszącym się coraz silniej głosom opinii publicznej, domagającej się powrotu teatru muzycznego i zdecydował na trzeci z kolei sezon prowadzenie teatru dwu-działowego, muzyczno-dramatycznego.

SEZON 1923/24

Dyrektor

Henryk Czarnecki

Mając na uwadze utrzymanie kosztowności teatru w ramach uzyskiwanych subwencji i nie chcąc dopuścić w przyszłości do ustawicznego narastania niedoborów budżetowych, zgodził się

Zarząd T. P. T. P. na przyjęcie koncepcji połączenia dwu sąsiadujących ze sobą teatrów: katowickiego i sosnowieckiego.

Dyrektorem Teatru Miejskiego w Sosnowcu był w tym czasie Henryk Czarnecki i jemu oddał Zarząd T. P. T. P. dzierżawę gmachu teatralnego w Katowicach na sezon 1924/25.

Powierzenie Dyrekcji Teatru Polskiego w Katowicach H. Czarneckiemu, spotkało się zrazu z ostrym protestem ze strony Gł. Zarządu Związku Artystów Scen Polskich w Warszawie i wywołało niemi-